

=exact

KMO Barometer 2021

België, Bouw

Inhoud

Inleiding	3
Zakelijke uitdagingen	4
Digitalisering	9
Financiële administratie	12
Samenvatting	13

Inleiding

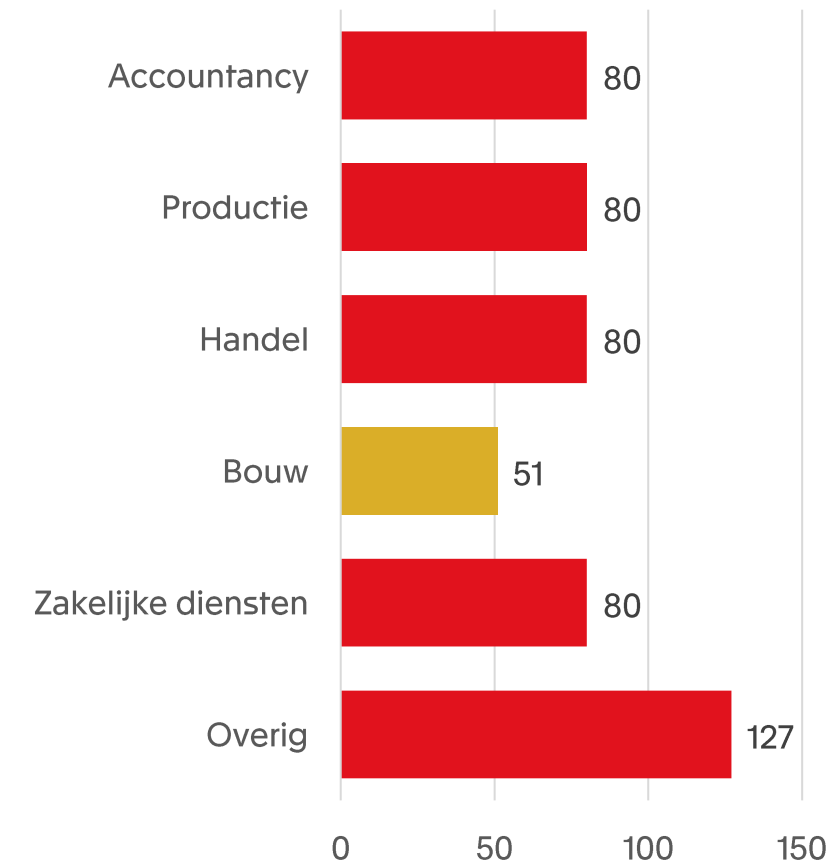
Met de KMO Business Barometer houdt Exact de vinger aan de pols bij KMO's. De barometer is een onderzoek naar de zakelijke uitdagingen van KMO's, onder meer voor wat betreft de financiële administratie en de rol van nieuwe technologie bij het uitgaan van deze uitdagingen. Het onderzoek wordt al weer voor de zesde keer uitgevoerd. Daarbij zijn we steeds meer de nadruk gaan leggen op de zakelijke uitdagingen en de rol van nieuwe technologie bij het aangaan van deze uitdagingen, zowel algemeen als specifiek voor enkele sectoren.

Het onderzoek is uitgevoerd door onafhankelijk ICT-onderzoeksbureau Pb7 Research. Begin 2021 zijn in totaal 1030 bedrijven in Nederland en België met 5 tot 250 werknemers onder-

vraagd met behulp van een web gebaseerde panel survey. De steekproef is zo ingericht dat er voldoende interviews binnen een beperkt aantal sectoren werden uitgevoerd om over die sectoren goed onderbouwde uitspraken te kunnen doen. Door de dataset met de 498 Belgische interviews te wegen, zijn de uitkomsten representatief voor het geheel van de Belgische KMO's (5 tot 250 werknemers).

Het document dat u nu leest, is een samenvatting van de belangrijkste bevindingen met betrekking tot de Belgische bouwbedrijven en bevat de analyse en conclusies van Pb7 Research. De opdrachtgever van het onderzoek is het niet per definitie eens met de gepresenteerde analyse.

Steekproef België (N=498)

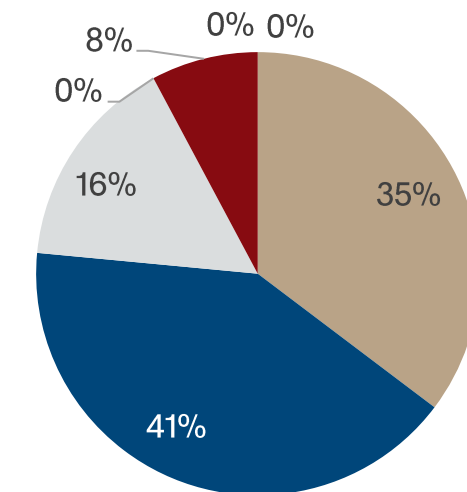
Zakelijke uitdagingen

Belgische KMO bouwbedrijven zitten in het voorjaar van 2021 nog middenin een bijzondere periode. Door Covid-19 loopt alles net even anders dan anders. En dat zien we ook terug in de prestaties van de sector.

35% van de bouwbedrijven heeft in 2020 met krimp te maken gehad, terwijl het aandeel groeiers bleef steken op 24%. Gelukkig wisten de meeste bedrijven rode cijfers te voorkomen. Het aantal bouwers met verlies was beperkt tot 22%.

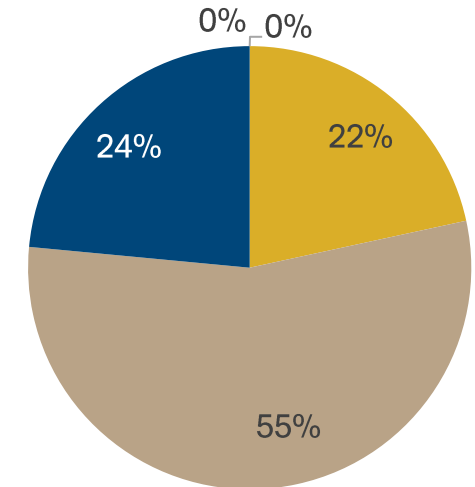
In vergelijking met andere jaren ligt de focus bij KMO's sterker op kostenbeheersing. Maar we zien ook dat bouwbedrijven zich weer voorbereiden op groei. Ze kijken vooral naar het verbeteren van de kwaliteit en de klanttevredenheid.

Is uw omzet toe- of afgenomen in 2020?

- Zeer sterke afname (meer dan 10%)
- Sterke afname (-5 tot -10%)
- Afname (-5% tot -2%)
- Stabiel (-2% tot +2%)
- Toename (2% tot 5%)
- Sterke toename (5% tot 10%)
- Zeer sterke toename (meer dan 10%)

In welke mate was de nettowinstmarge van uw bedrijf in 2020 positief dan wel negatief?

- Sterk negatief (meer dan 10%)
- Licht negatief (-10% tot -2%)
- Neutraal (-2% tot +2%)
- Licht positief (2% tot 10%)
- Sterk positief (meer dan 10%)

Zakelijke uitdagingen

Wat zijn de 3 belangrijkste sector specifieke zakelijke uitdagingen?

Als we doorvragen naar de sectorspecifieke uitdagingen, zien we naast de borging van kwaliteit een aantal andere belangrijke uitdagingen, zoals het verminderen van administratieve druk en communicatie in de keten. Een recente uitdaging wordt gevormd door de eisen op het gebied van duurzaamheid zoals de energietransitie.

Een eerder eeuwige uitdaging is het leveren binnen de afspraken qua tijd en budget. Het binnen tijd en budget opleveren vergt veel planning en sturing vraagt. Voeg daar de schaarste en bijbehorende hoge prijzen voor bouwmaterialen aan toe en er is voldoende reden om nieuwe bouwmethoden of verdienmodellen te overwegen. Hoewel innovatie en industrialisatie door een op de zeven genoemd wordt, zijn de meeste bouwers vooralsnog terughoudend.

Zakelijke uitdagingen

Dat bouwbedrijven het binnen tijd en budget opleveren als een van de grootste sectorspecifieke uitdaging zien, is niet onterecht. Niet meer dan 67% van de projecten worden tijdig, binnen budget én tegen de gewenste kwaliteit opgeleverd. Daarmee blijven ze erg achter ten opzichte van hun Nederlandse sectorgenoten.

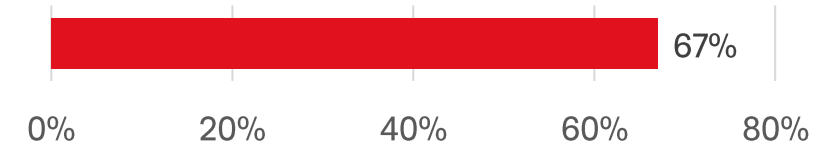
Als het mis gaat, kan een project snel in een strop veranderen. Een op de vier projecten is verliesgevend door verkeerde inschattingen vooraf. Van de niet-begrootte projectkosten blijkt namelijk dat een groot deel niet te kunnen worden doorberekend aan de klant.

Hiermee wordt duidelijk waarom het zorgvuldig plannen en aansturen van bouwprojecten, met alle betrokken

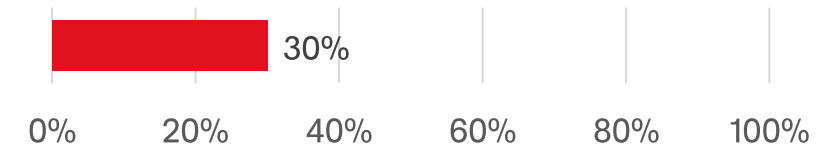
partners en onderaannemers, zo belangrijk is.

Dat digitale middelen daarbij een rol kunnen spelen, laat een diepere analyse van de dataset zien. Bij bouwbedrijven (België plus Nederland) met een end-to-end geïntegreerd systeem voor de administratie wordt 84% van de projecten op tijd, binnen budget en tegen gewenste kwaliteit geleverd. Bouwbedrijven die niet over een dergelijk systeem beschikken, realiseren maar 77% van de projecten binnen alle specificaties. Bovendien blijkt bij deze bedrijven maar 13% verliesgevend door verkeerde inschattingen.

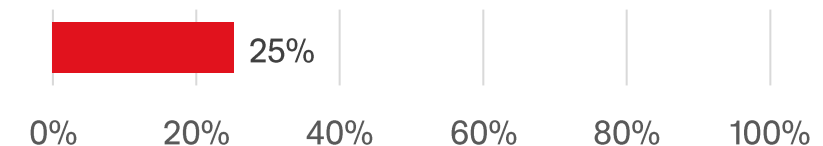
Hoeveel procent van de projecten wordt op tijd, binnen budget opgeleverd en van de gewenste kwaliteit?

Hoeveel procent van de niet begrootte projectkosten kunnen uiteindelijk niet worden doorberekend aan de klant?

Hoeveel procent van de bouwprojecten is op jaarbasis verliesgevend door inschattingen die achteraf onjuist blijken?

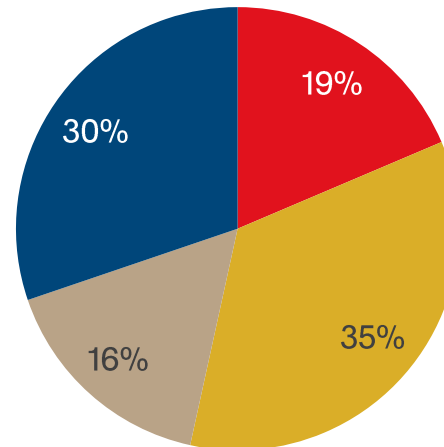

Zakelijke uitdagingen

De bedrijven die over een end-to-end systeem voor de administratie beschikken, presteren dus aanzienlijk beter. Op dit moment beschikken de meeste Belgische bouwers echter niet over een geïntegreerd systeem voor (vrijwel) de gehele administratie. Specialistische software is nog minder vaak gebruikelijk bij de bouwers. Meestal is de administratie over meer een aantal spreadsheets verspreid of gebeurt het zelfs vooral op papier.

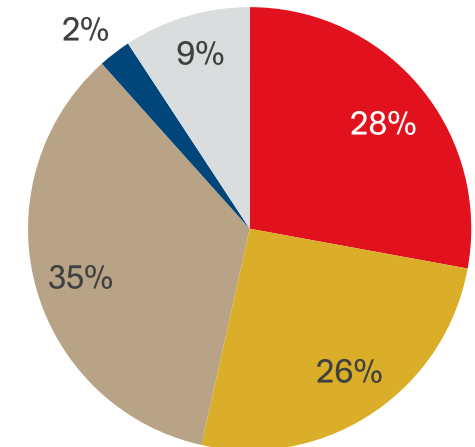
Zo zijn ook de koppelingen tussen de digitale oplossingen op de bouwplaats (bijna de helft gebruikt mobiele oplossingen op bijvoorbeeld iPads en heeft vrijwel alles op de bouwplaats geautomatiseerd) niet altijd even volledig.

Welke van de volgende omschrijvingen beschrijft het beste hoe u uw administratie hebt geautomatiseerd?

- De administratie gebeurt voornamelijk op papier.
- De administratie is toch voornamelijk een combinatie van spreadsheets (Excel).
- De administratie is verspreid over meerdere softwareprogramma's.
- We hebben één geïntegreerd end-to-end systeem de gehele administratie.

Is binnen uw bedrijf het kantoor en de bouwplaats digitaal goed aan elkaar gekoppeld?

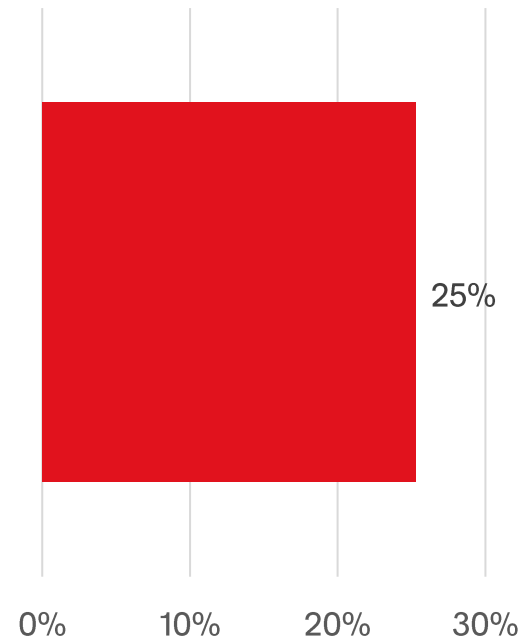
- Niet of nauwelijks
- Beperkt
- Redelijk
- Goed
- Volledig

Zakelijke uitdagingen

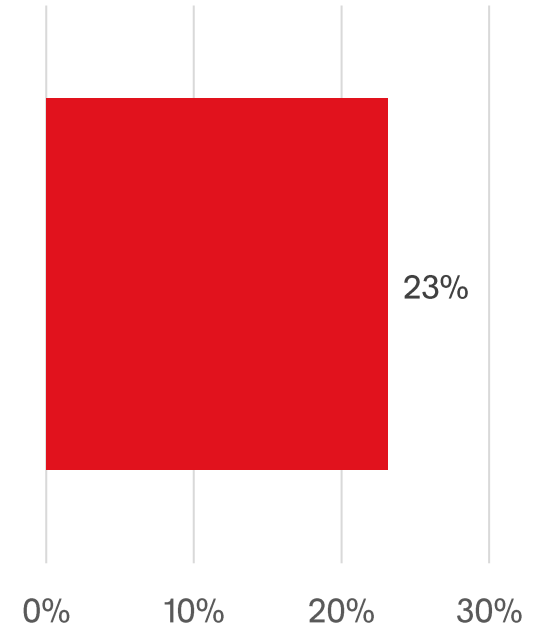
Die systemen kunnen een bijdrage leveren aan een beter inzicht in belangrijke projectdata, zoals de kosten per project en inzetbare capaciteit. Als een bouwer altijd een volledig inzicht in die kosten zou hebben, denkt hij 25% meer omzet te kunnen realiseren en de winstmarge met 23% te kunnen verbeteren.

Omgerekend vertegenwoordigt dat een waarde van €13,9 miljard in gedeelde omzet en een gedeelde winst van minimaal €1,2 miljard. Het is dan ook niet vreemd dat 53% van de bouwers aangeeft dat ze graag een beter inzicht zouden hebben in de status van projecten.

Hoeveel extra omzet zou u, denkt u, kunnen realiseren als u altijd volledig inzicht heeft in de kosten per project en de beschikbare capaciteit binnen uw bedrijf?

En hoeveel zou dat bijdragen aan de winstmarge?

Digitalisering

Naast de druk op omzet en winst, zorgt Covid-19 ook voor andere veranderingen. Door “social distancing” en de lockdowns, is werken op afstand waar mogelijk toegepast om zo goed mogelijk de fysieke deuren open te houden.

Voor de bouwsector was de impact kleiner dan in andere sectoren. Toch zien we dat veel bouwbedrijven investeringen in digitalisering zijn gaan versnellen. Aan de ene kant is geïnvesteerd om kantoormedewerkers thuis te kunnen laten werken. En aan de andere kant om het mogelijk te maken dat klanten nauw betrokken kunnen blijven.

Bij veel bouwbedrijven zijn de bestaande IT-voorzieningen niet zo goed in staat om dat mogelijk te

maken. Zoals we in het onderzoek zien, geven veel respondenten aan dat de IT-systemen niet flexibel genoeg zijn om goed te kunnen digitaliseren.

Zo zorgen bouwbedrijven er niet alleen voor dat ze zo goed mogelijk productief kunnen blijven tijdens de pandemie. Ze zorgen er ook voor dat ze beter zijn voorbereid zijn op de toekomst, waar flexibiliteit en digitaal samenwerken met medewerkers, partners en klanten het verschil kan maken.

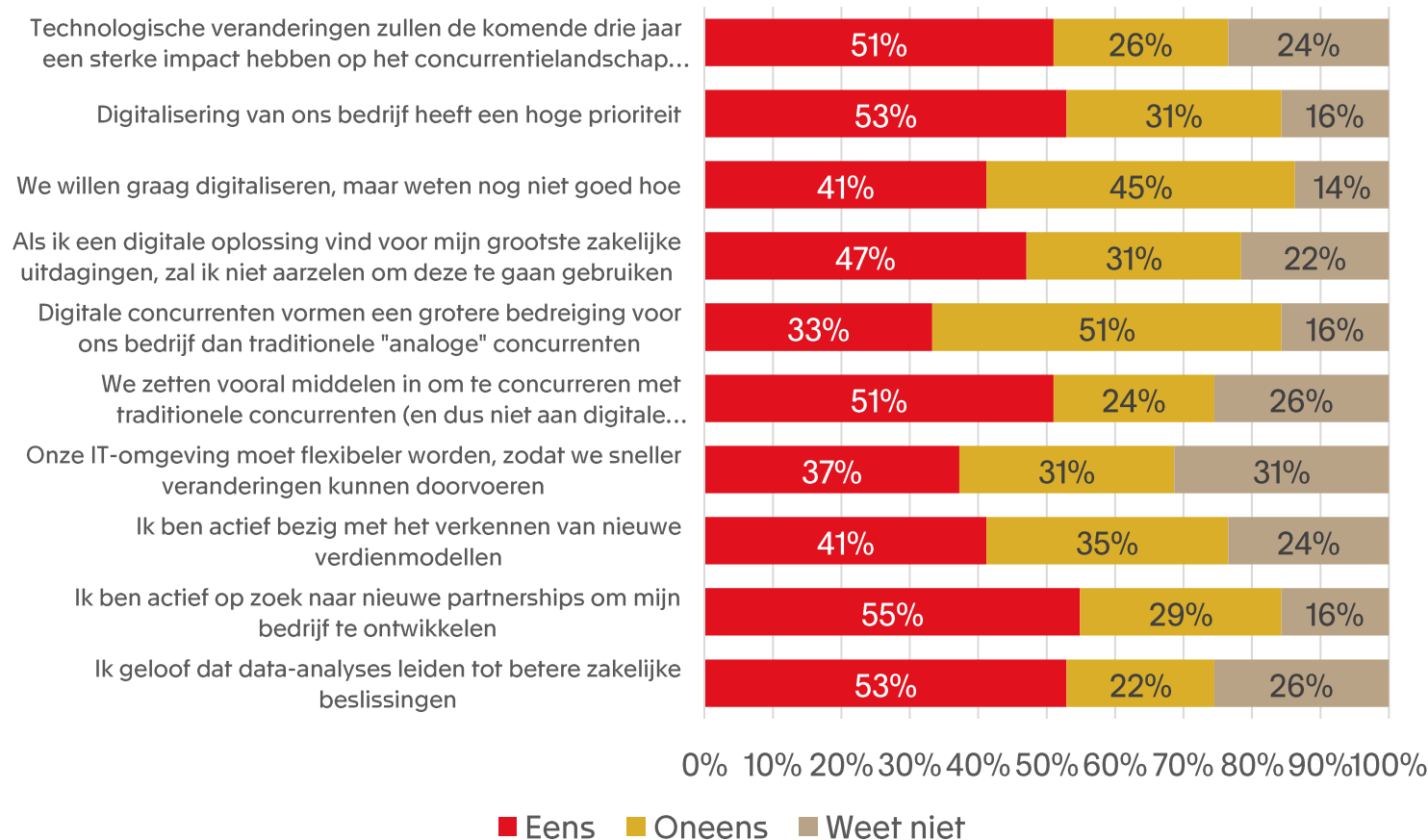
Een belangrijk deel van de bouwers (51%) verwacht dat technologische veranderingen een sterke impact op het concurrentielandschap voor de komende jaren gaan hebben. Daarom geeft een groep van 53% een hoge prioriteit aan digitalisering.

Wat zijn de gevolgen van de Corona-epidemie voor hoe uw bedrijf omgaat met digitalisering?

Digitalisering

Bent u het eerder eens of oneens met de volgende uitspraken?

Ook in de afgelopen barometer was die urgentie duidelijk. Inmiddels hebben steeds meer KMO's dan ook wel een idee te hebben van hoe ze moeten gaan digitaliseren, maar dat geldt minder voor de bouw. Ze erkennen wel dat bijvoorbeeld data-analyse tot betere beslissingen leiden. En ze staan ook vaak open voor nieuwe digitale oplossingen voor hun zakelijke uitdagingen.

Digitalisering speelt op dit moment een iets minder grote rol dan in andere sectoren. Daarbij helpt het dat bouwers minder dan in andere sectoren worden uitgedaagd door concurrenten met digitale alternatieve verdienmodellen. De ontwikkelingen, zoals 3D printen en industrialisatie zijn er wel degelijk en steeds meer bouwers onderkennen de potentiële impact op de sector.

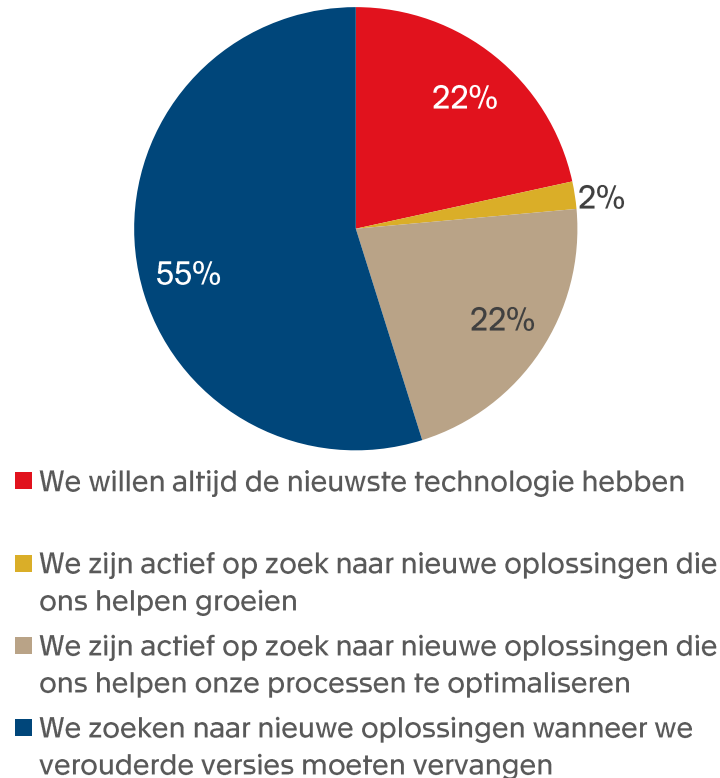
Digitalisering

De veranderende houding ten aanzien van digitalisering heeft ook zijn weerslag op hoe KMO's naar nieuwe software kijken. In veel van de voorgaande barometers werd nieuwe software voornamelijk aangeschaft om verouderde software te vervangen. Waar dat bij andere sectoren langzaam verdwijnt, is dat nog altijd de meest gebruikelijke houding van bouwbedrijven.

We zien ook veel bouwbedrijven die juist naar nieuwe software kijken om processen te optimaliseren of zelfs omdat ze altijd over de nieuwste technologie willen beschikken.

We zien verder dat bouwbedrijven al veel software uit de cloud gebruiken, behalve voor de bouwapplicaties zelf!

Welke van de volgende uitspraken omschrijft het best de houding van uw bedrijf ten opzichte van bedrijfssoftware?

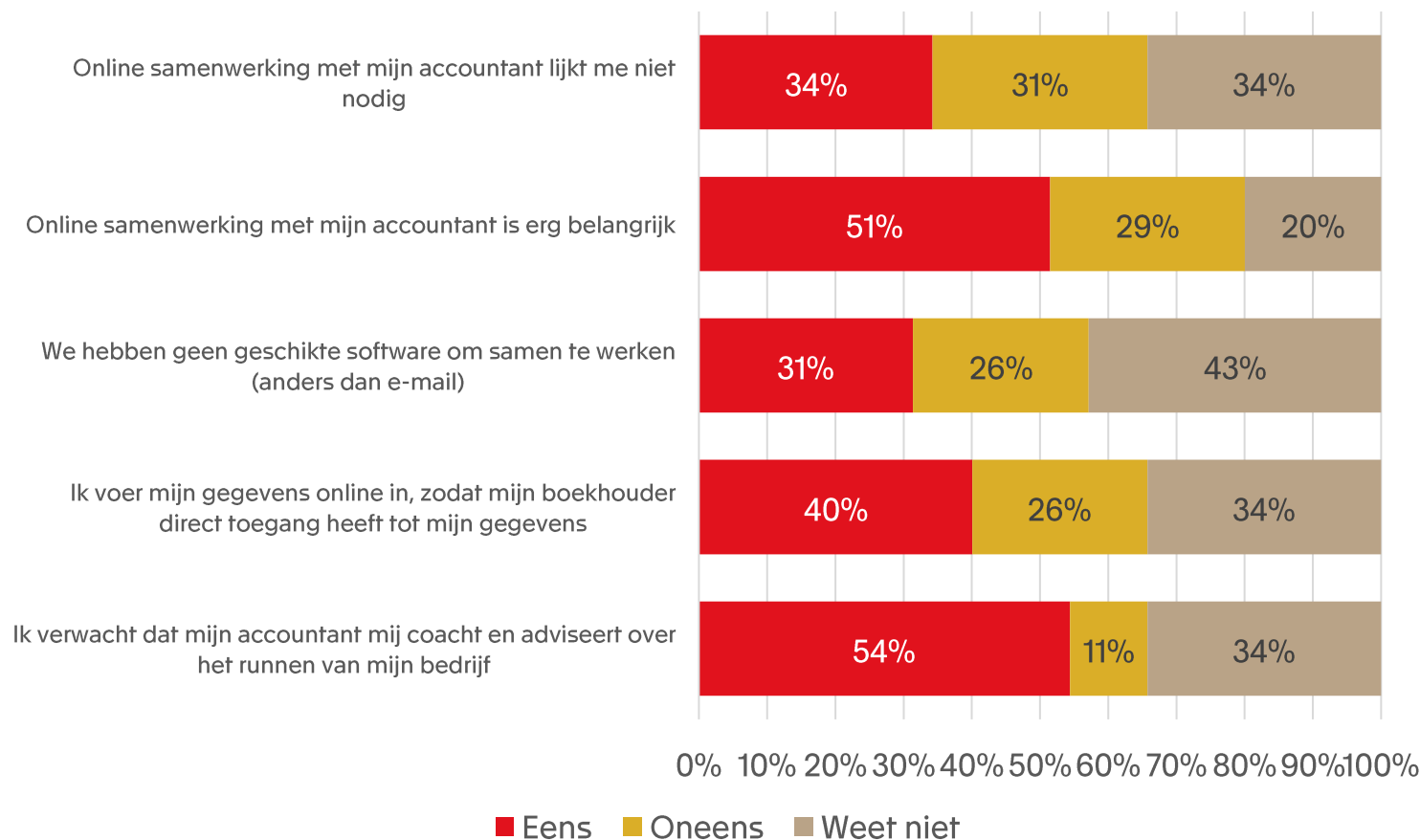

Gebruikt uw bedrijf een specifiek softwarepakket voor een van de volgende processen? Zo ja, hoe? [% cloud]

Financiële administratie

Bent u het eerder eens of oneens met de volgende uitspraken?

De meeste bouwbedrijven werken samen met een accountant. Aangezien deze veel gegevens verwerkt die een bedrijf nodig heeft om op te kunnen sturen, is het nodig om snel inzicht te hebben in deze gegevens. Veel bedrijven vinden het daarom belangrijk om online samen te kunnen werken.

Dat begint al met het online aanleveren van gegevens naar de boekhouder. Hoe sneller de accountant over de data beschikt, des te sneller kan deze immers terugkoppeling geven. Dat kan in persoon – veel bedrijven verwachten advies en coaching, en via bijvoorbeeld een online dashboard.

Samenvatting

Corona laat zijn sporen na bij KMO's. Hoewel de impact op de bouwsector kleiner is dan in veel andere sectoren, hebben veel bouwers te maken (gehad) met een druk op de omzet en winst. Om deze tijd goed door te komen, hebben veel bedrijven in digitalisering geïnvesteerd, om zo overal en altijd zo productief mogelijk samen te werken en klanten te kunnen bereiken. Ook de komende jaren zullen ze van deze investeringen kunnen profiteren.

Zakelijke en financiële uitdagingen

Inmiddels kijken de meeste bedrijven weer vooruit. Ze maken zich druk om het verbeteren van de kwaliteit en de klanttevredenheid en hebben ook nog te maken met een aantal stevige sectorspecifieke uitdagingen. Een van deze uitdagingen is het tijdig en

binnen budget leveren van projecten. Een op de vier projecten blijkt verliesgevend doordat vooraf verkeerde inschattingen zijn gemaakt. Een belangrijk deel van de niet-begrootte kosten kunnen bouwers uiteindelijk niet aan hun klant doorberekenen. Een beter inzicht in de projectkosten en beschikbare capaciteit kan de sector miljarden opleveren. Maar dat kan alleen gerealiseerd worden als er voldoende transparantie en communicatie is tussen alle partners die betrokken zijn bij een project. Wat in ieder geval duidelijk uit de cijfers blijkt, is dat bouwers die beschikken over een end-to-end systeem voor de administratie beduidend beter presteren.

We zien dat sturen op data belangrijk wordt, maar dat bouwers er nog niet

echt op vertrouwen. De systemen zijn dan ook vaak gefragmenteerd of zelfs afwezig, waardoor het moeilijk is om een goed inzicht in belangrijke stuurdata te krijgen.

Om inzicht te krijgen in stuurdata, vertrouwen veel KMO's voor een belangrijk deel op hun accountants. Op zich is de tevredenheid naar accountants toe hoog, maar we zien daarin toch een duidelijke afname in vergelijking met voorgaande jaren.

Digitalisering

Ook zonder Corona is digitalisering een opkomend thema in de bouw. Bij meer dan de helft van de bouwers staat het hoog op de agenda. Maar er zijn nog heel veel bouwers die niet goed weten hoe ze dat zouden moeten aanpakken.

Samenvatting

In de bouw komt de wens om te digitaliseren vooral voort uit de wens om efficiënter en meer gecontroleerd te kunnen werken. Er wordt hier en daar, maar lang niet overal, de druk gevoeld van nieuwe verdienmodellen die de sector op zijn kop zouden kunnen gaan zetten.

Het is ook niet altijd eenvoudig om te digitaliseren. Bouwbedrijven geven aan dat het vooral moeilijk is om processen te veranderen. En ze geven aan dat de IT-omgeving niet flexibel genoeg is om zich snel aan te kunnen passen aan veranderingen.

Om daar wat aan te doen, zien we dat bouwbedrijven langzaam op een andere manier naar nieuwe software beginnen te kijken.

Ze kiezen steeds bewuster voor nieuwe software en zien daar ook eerder de meerwaarde van in. We zien bij bouwers dat er een grote bereidheid is om nieuwe applicaties te gebruiken, zodra deze een duidelijke toegevoegde waarde leveren. Daarbij zijn cloudoplossingen steeds vaker de norm. Dat geldt dan weer net niet voor de echte bouwapplicaties, wellicht uit angst voor het leerproces van een overstap.